

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет туризму, бізнесу і психології
Кафедра психології і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сталий розвиток туризму

галузь знань	24 Сфера обслуговування
спеціальність	242 Туризм і рекреація
рівень вищої освіти	другий (магістерський)
освітня програма	Туризмознавство
статус дисципліни	вибіркова

Форма здобуття освіти	денна, заочна
Навчальний рік	2023 - 2024
Семестр	II
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Розробник:

Гедін М.С., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри психології і туризму

Схвалено на засіданні кафедри психології і туризму,
08 червня 2023 року, протокол № 16

Завідувач кафедри

Олександр БОНДАРЕНКО

Пояснювальна записка

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сталий розвиток туризму» є набуття знань та системного мислення щодо теоретичних, методологічних та прикладних проблеми розвитку туризму на основі діалектичного, системного та функціонального підходів.

¶ **Предметом** вивчення вузівського курсу «Сталий розвиток туризму» є сталий туризм.

Завданням вивчення дисципліни «Сталий розвиток туризму» є формування світогляду майбутнього фахівця щодо розгляду туризму як складної системи в єдності соціальної, економічної та екологічної компонент, подальший генезис якої базуватиметься на концепції сталості, а також формування таких загальних та фахових компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. *Здатність оперувати туристичною інформацією, професійною термінологією та обґрунтовувати власну точку зору.*

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК 10. *Здатність визначати місце України в загальноєвропейському і світовому цивілізаційному процесі.*

Програмні результати навчання, які перевіряються в результаті вивчення дисципліни:

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН9. Розробляти та реалізовувати проєкти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації.

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними DESTINATIONAMI на національному, регіональному та локальному рівнях.

РН13. Здійснювати аналіз проблем та визначати перспективи розвитку туризму за результатами власних наукових досліджень.

Курс «Сталий розвиток туризму» для здобувачів спеціальності 242 Туризм складається з одного змістового модуля : ***Сутність, теорії та концепції сталого розвитку туризму.*** У ньому висвітлюються основні тенденції розвитку туризму на основі діалектичного, системного та функціонального підходів.

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

Денна форма здобуття освіти:

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

лекції – 10 год.

семінарські заняття – 10 год.

самостійна робота – 70 год.

Заочна форма здобуття освіти:

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

лекції – 4 год.

семінарські заняття – 4 год.

самостійна робота – 82 год.

Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п / п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацюванн я)	Кількість годин							
		Денна форма здобуття освіти				Заочна форма здобуття освіти			
		Раз ом	у тому числі			Разо м	у тому числі		
			ле кц ії	семін арськ і/ практ ичні занят тя	само стій на рабо та		лекц ії	семін арськ і/ практ ичні занят тя	само стійн а рабо та
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Сутність, теорії та концепції сталого розвитку туризму.									
1.	Тема 1. Сутність, теорії та перспективи сталого розвитку.	18	2	2	14	20	2	2	16
2.	Тема 2. Міжнародний досвід та роль ООН у визначенні засад сталого розвитку	18	2	2	14	20	2	2	16
3.	Тема 3. Теорія туризму у світлі концепції сталого розвитку	18	2	2	14	16	–	–	16
4.	Тема 4. Сталий розвиток туристичної індустрії в умовах війни	18	2	2	14	16	–	–	16
5.	Тема 5.	18	2	2	14	18	–	–	18

Методологічні основи управління суб'єктами туристичного бізнесу									
Разом годин за модулем 1	90	10	10	70	90	4	4	82	
Усього годин	90	10	10	70	90	4	4	82	

**Перелік тем і зміст лекційних занять
з дисципліни
«Сталий розвиток туризму»**

Тема 1. Сутність, теорії та перспективи сталого розвитку (2 год.)

Зміст лекції: Концепції та теорії сталого розвитку. Теорія самопідтримуваного зростання У.Ростоу: стимулювання розвитку техніко-економічних елементів господарської системи: рівня розвитку техніки, галузевої структури господарства, частки виробничого накопичення у національному доході, структури споживання тощо. Інвестиції як каталізатор розвитку трактуються у теоріях Р.Харрода - Е.Домара і Дж. Кейнса. Розвиток теорії збалансованого (сталого) розвитку з економічним регулятором еколого-виробничої збалансованості, удосконаленню ринкового регулювання процесів суспільно-природної взаємодії (Д. Макінтош, Р. Солоу, Р. Коуз, А.Ендрес та інші).

Тема 2. Міжнародний досвід та роль ООН у визначенні засад сталого розвитку (2 год.)

Зміст лекції: Функції Комісії ООН зі сталого розвитку. Рішення ООН за підсумками роботи комісії : Передумови та перспективи сталого розвитку (1996 р.): розробка індикаторів сталого розвитку для співставлення державами рівня розвитку і поетапного вирішення існуючих проблем. Тематична програма ООН із заходів для забезпечення сталого розвитку на період до 2017 року (2003 р., сесія ГА ООН у Нью-Йорку). Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: «Належне управління», «Людський розвиток і людська безпека», «Захист навколишнього середовища і сталий розвиток», «Програма сприяння сталому розвитку в Україні».

Тема 3. Теорія туризму у світлі концепції сталого розвитку (2 год.)

Зміст лекції: Компаративний аналіз поглядів на еволюційний розвиток туризму. Формування та розвиток термінологічного інструментарію у туристичному бізнесі. Парадигма сталого розвитку туризму: сутність, принципи, критерії Туристська дестинація як управлінська категорія сталого розвитку туризму в умовах глобалізації. Хартія сталого туризму (1995р.). Показники сталого розвитку туризму. Принципи та різновиди сталого туризму. Види сталого туризму: екотуризм; сільський туризм, зелений туризм, агротуризм, м'який туризм. Принципи сталого туризму: еколого-збалансоване використання природних ресурсів, збереження та відновлення біорізноманіття, залучення інвестицій з метою ліквідації заданої шкоди довкіллю, підтримка економіки регіону без незворотнього впливу на екосистеми, залучення місцевого населення у процес екологічної орієнтації населення, застосування концепції екологічного менеджменту та маркетингу.

Тема 4. Сталий розвиток туристичної індустрії в умовах війни (2 год.).

Зміст лекції: Туризм і війна : історіясучасність. Особливості відродження туризму після війни. Збереження історико-культурної та музейної спадщини в умовах війни.

Тема 5. Методологічні основи управління суб'єктами туристичного бізнесу. (2 год.)

Зміст лекції: Закономірності формування туристського попиту. Сутність та головні компоненти туристичної пропозиції. Вектори факторного впливу на розвиток підприємств туристичної індустрії. Система механізмів управління суб'єктами господарської діяльності у сфері туризму. Інституціональний механізм управління суб'єктами туристичного бізнесу. Економічний механізм розвитку підприємництва у сфері туризму. Управління якістю послуг – головний інструмент переходу до сталого розвитку туризму.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Денна форма здобуття освіти

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота здобувача вищої освіти	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного здобувача вищої освіти (аудиторна, обов'язкова позааудиторна самостійна робота (*реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*)), здійснюється за десятибальною шкалою (від 0 до 10 балів). У кінці вивчення навчального матеріалу кожного організаційного модуля викладач виставляє **окремо** бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання однієї обов'язкової позааудиторної самостійної роботи з обраної здобувачем вищої освіти теми – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи здобувача з округленням до цілого числа. Ці оцінки помножуються на **2** ($10 \times 2 = 20$). Таким чином, сума балів (**максимум $20+20=40$**) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому “кошику” здобувача вищої освіти. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виводить також середнє значення всіх поточних оцінок за виконання здобувачем вищої освіти додаткових завдань (*доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*) (**максимум 10 балів**). Визначений середній бал за виконання додаткових завдань додається до попередньо зароблених балів. Сума балів за названі види роботи (**максимум $20+20+10=50$**) є рейтинговим балом здобувача вищої освіти за роботу протягом семестру.

Невиконання завдань обов'язкової позааудиторної самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються “**0**” балів.

Умови допуску до семестрового заліку

При розв'язанні питання про допуск здобувачів вищої освіти до іспиту з «Глобальні виклики сучасності в контексті туризмознавства» враховується виконання ними вимог навчального плану і графіка навчального процесу. Здобувачі вищої освіти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття з «Глобальні виклики сучасності в контексті туризмознавства». Здобувач вважається **допущеним до семестрового заліку**, якщо він **виконав усі види робіт**, що передбачені робочою програмою дисципліни.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може заробити за різні види роботи під час одного семінарського заняття становить 10 балів.

№ п/п	Види роботи студента на семінарському занятті	Кількість балів	Критерії оцінки
1.	Відповідь на семінарі з основних питань обговорення теми	9-10	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем
		7-8	Правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна
		4-6	Відповідь з порушенням логіки, не аргументована
		2-3	Відповідь з суттєвими помилками
		1	Відповідь що не відповідає змісту питання
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини
2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, участь у обговоренні ключових питань теми)	8-9-10	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		5-6-7	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3-4	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		1-2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом

		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини
--	--	---	--

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	8-9-10 балів
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність теми, сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	6-7 балів
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	3-4-5 балів
тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів
Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі здобувачі вищої освіти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по три питання, що відповідають репродуктивному (рівень А), алгоритмічному (рівень В) й творчому (рівень С) рівням складності.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант № 4

1. Історія глобалізації (Рівень А).

Максимальна кількість балів – 10.

2. Конкуренція та конкурентні стратегії у туристичному обслуговуванні (Рівень В).

Максимальна кількість балів – 15.

3. Трансформація клімату: урахування наслідків і нових можливостей в контексті туризмознавства (Рівень С).

Максимальна кількість балів – 25.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – 10.

9-10 балів – виставляються за бездоганну відповідь.

6-7-8 балів – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

4-5 балів – виставляються за неповну відповідь, в якій багато неточностей.

1-2-3 бали – виставляються за схематичну відповідь, в якій багато фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – 15.

13-14-15 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті понять, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

10-11-12 балів – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

7-8-9 балів – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми.

3-4-5-6 балів – виставляються за умови неповного, поверхового розкриття змісту проблеми.

1-2 бали – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 25.

22-23-24-25 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв’язання поставлених завдань.

18-19-20-21 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь.

14-15-16-17 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя.

10-11-12-13 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, але містить незначні недоліки, рівень самостійності в судженнях недостатній.

6-7-8-9 балів – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична; рівень самостійності в судженнях недостатній.

3-4-5 балів – виставляються за умови, якщо у відповіді є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1-2 бали – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Модульна контрольна робота виконується протягом двох академічних годин (1 година 20 хвилин)). Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Підсумковий контроль

Залік

В умовах дистанційного навчання здобувачі складають залік в **он-лайн режимі** на інформаційній платформі Microsoft Office Teams в реальному часі відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії, складеного деканатом факультету. Обов’язковою умовою складання заліку є підключення з відеозв’язком (з персонального комп’ютера, телефону або іншого пристрою). Під час приєднання здобувача вищої освіти до онлайн конференції він / вона для ідентифікації обов’язково має показати свій студентський квиток, залікову книжку або інший документ, що посвідчує особу.

Процес проведення заліку передбачає співбесіду викладача з кожним здобувачем за питаннями підсумкового контролю (додаються). Надання часу для підготовки до відповіді не передбачається.

Під час складання заліку має здійснюватися відеозапис відповідей

здобувачів (з обов'язковим інформуванням про це здобувачів перед початком заліку) з подальшим збереженням цих записів. Здобувачі мають дотримуватися усіх вимог академічної доброчесності. У разі їх порушення викладач припиняє процедуру прийняття заліку у здобувача та виставляє 0 балів.

Критерії оцінювання відповіді здобувача під час заліку:

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. Основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі.	Відповідь здобувача лише частково відповідає/не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко/не визначено.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні питання розкриті повністю і ґрунтовно.	Основні питання розкриті лише частково і без належної глибини/зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни.	Здобувач майже не користується термінологією.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала здобувача за дисципліну у такий спосіб:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	– не зараховано.

Заочна форма здобуття освіти

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового іспиту, диференційованого заліку або заліку), якщо він виконав **усі** види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

На заліку оцінювання засвоєння здобувачем навчального матеріалу здійснюється так само, як на іспиті. Викладач ставить студентові не менше двох питань, які оцінюються кожне **окремо** в 4-бальній шкалі (“відмінно” – “5”, “добре” – “4”, “задовільно” – “3”, “незадовільно” – “2”). Потім виводиться загальна оцінка за відповідь на заліку як середнє арифметичне з оцінок за кожне питання з округленням до десятої частки. Ця оцінка помножується на коефіцієнт **20***.

Отримане значення становить **підсумковий рейтинговий бал**, якому відповідає **оцінка за шкалою ЄКТС** і **оцінка** за національною шкалою (“зараховано”, “не зараховано”) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал (кількість балів за 100-бальною шкалою)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

Плани семінарських занять навчальної дисципліни «Сталий розвиток туризму»

Денна форма здобуття освіти

Семінарське заняття 1. Сутність, теорії та перспективи сталого розвитку. (2 години)

Питання для обговорення теми:

*Наприклад, до екзаменаційного білета входять 3 питання. На іспиті за перше питання студент отримав «5», за друге – «4», за третє – «4». Середнє арифметичне з округленням до десятої частки становить **4,3**. **4,3** помножуємо на коефіцієнт **20**: **4,3 x 20 = 86**. За таблицею, оцінка за шкалою ЄКТС – **B**, підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою – «добре».

1. Концепції та теорії сталого розвитку.
2. Теорія самопідтримуваного зростання У.Росту: стимулювання розвитку техніко-економічних елементів господарської системи: рівня розвитку техніки, галузевої структури господарства, частки виробничого накопичення у національному доході, структури споживання тощо.
3. Інвестиції як каталізатор розвитку трактуються у теоріях Р.Харрода - Е.Домара і Дж. Кейнса.
4. Розвиток теорії збалансованого (сталого) розвитку з економічним регулятором еколого-виробничої збалансованості, удосконаленню ринкового регулювання процесів взаємодії (Д. Макінтош, Р. Солоу, Р. Коуз).

Основна література:

1. Головінець В, Горобець О., Гуцал С. та ін. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку Т. : Терно-граф, 2008. 275 с.
2. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. К. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.
3. Шморгун Л.Г. Стан і перспективи організацій туристичної сфери України в умовах економічної нестабільності. *Економіка і менеджмент культури*. 2014. №1. С.48-52.

Додаткова література:

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001. 395 с.
2. Гедін М.С., Васильчук В.М. Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoria Tsypko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls. – P. 91-101 (у співавторстві).

Семінарське заняття 2. Міжнародний досвід та роль ООН у визначенні засад сталого розвитку (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Функції Комісії ООН зі сталого розвитку.
2. Тематична програма ООН із заходів для забезпечення сталого розвитку на період до 2017 року (2003 р., сесія ГА ООН у Нью-Йорку).
3. Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: «Належне управління», «Людський розвиток і людська безпека», «Захист навколишнього середовища і сталий розвиток», «Програма сприяння сталому розвитку в Україні».

Основна література:

1. Головінець В, Горобець О., Гуцал С. та ін. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку Т. : Терно-граф, 2008. 275 с.
2. Писаревський І.М. та ін. Туризм як національний пріоритет. Колективна монографія. Х.: ХНАМГ, 2010. 284 с
3. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. К. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.

Додаткова література:

4. Гедін М.С., Васильчук В.М. Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls. – P. 91-101 (у співавторстві).
5. Закон України «Про туризм» від 15. 09. 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс] (в редакції від 11. 02. 2015 р.) Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
6. Йохна М. А. Економіка і організація інноваційної діяльності : навчальний посібник. К. : Вид-й центр "Академія", 2005. 25 с.

Семінарське заняття 3. Теорія туризму у світлі концепції сталого розвитку (2 год.)

Питання для обговорення теми:

1. Компаративний аналіз поглядів на еволюційний розвиток туризму.
2. Парадигма сталого розвитку туризму: сутність, принципи, критерії
3. Показники сталого розвитку туризму. Принципи та різновиди сталого туризму.
4. Види сталого туризму: екотуризм; сільський туризм, зелений туризм, агротуризм, м'який туризм.

Основна література:

1. Головінець В, Горобець О., Гуцал С. та ін. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку Т. : Терно-граф, 2008. 275 с.
2. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. К. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.
3. Шморгун Л.Г. Стан і перспективи організацій туристичної сфери України в умовах економічної нестабільності. *Економіка і менеджмент культури*. 2014. №1. С.48-52.

Додаткова література:

4. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001. 395 с.
5. Гедін М.С., Васильчук В.М. Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls. – P. 91-101 (у співавторстві).

Семінарське заняття 4. Сталий розвиток туристичної індустрії в умовах війни (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Туризм і війна : історія і сучасність.
2. Особливості відродження туризму після війни.
3. Збереження історико-культурної та музейної спадщини в умовах війни.

Основна література:

1. Бруч В., Галиш Н. Сталий розвиток туристичної індустрії: екологічний та статистичний вимір. Економічний аналіз. 2020. Том 30. № 4. С. 23–30.
2. Головінець В, Горобець О., Гуцал С. та ін. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку Т. : Терно-граф, 2008. 275 с.
3. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. К. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.
4. Шморгун Л.Г. Стан і перспективи організацій туристичної сфери України в умовах економічної нестабільності. *Економіка і менеджмент культури*. 2014. №1. С.48-52.

Додаткова література:

5. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001. 395 с.

6. Гедін М.С., Васильчук В.М. Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoria Tsypko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls. – P. 91-101 (у співавторстві).

Семінарське заняття 5. Методологічні основи управління суб'єктами туристичного бізнесу (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Закономірності формування туристського попиту.
2. Сутність та головні компоненти туристичної пропозиції.
3. Вектори факторного впливу на розвиток підприємств туристичної індустрії.
4. Система механізмів управління суб'єктами господарської діяльності у сфері туризму.

Основна література:

1. Глобальні виклики сучасності: суспільно-географічний вимір: монографія. К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. 255 с.
2. Подлепіна П.О. Глобальні міста в міжнародному туризмі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм.* 2017. Вип. 6. С. 198–205.
3. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. К. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.
4. Шморгун Л.Г. Стан і перспективи організацій туристичної сфери України в умовах економічної нестабільності. *Економіка і менеджмент культури.* 2014. №1. С.48-52.

Додаткова література:

1. Мартен, Д. Метаморфози світу: соціологія глобалізації. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 302 с.
2. Мочерний С.В. Світове господарство в умовах глобалізації. К.: Ніка-Центр, 2006. 200 с.
3. Новий світовий економічний порядок та глобальні виклики для України: Монографія. Тернопіль: Економічна думка, 2014. 504 с.
4. Суліма Є. М. Глобалістика : підручник. К. : Вища школа, 2010. 544 с.

Заочна форма здобуття освіти

Семінарське заняття 1. Сутність, теорії та перспективи сталого розвитку. (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Концепції та теорії сталого розвитку.
2. Теорія самопідтримуваного зростання У.Росту: стимулювання розвитку техніко-економічних елементів господарської системи: рівня розвитку техніки, галузевої структури господарства, частки виробничого накопичення у національному доході, структури споживання тощо.
3. Інвестиції як каталізатор розвитку трактуються у теоріях Р.Харрода - Е.Домара і Дж. Кейнса.
4. Розвиток теорії збалансованого (сталого) розвитку з економічним регулятором еколого-виробничої збалансованості, удосконаленню ринкового регулювання процесів взаємодії (Д. Макінтош, Р. Солоу, Р. Коуз).

Основна література:

1. Головінець В, Горобець О., Гуцал С. та ін. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку Т. : Терно-граф, 2008. 275 с.
2. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. К. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.
3. Шморгун Л.Г. Стан і перспективи організацій туристичної сфери України в умовах економічної нестабільності. *Економіка і менеджмент культури*. 2014. №1. С.48-52.

Додаткова література:

4. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001. 395 с.
5. Гедін М.С., Васильчук В.М. Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls. – P. 91-101 (у співавторстві).

Семінарське заняття 2. Міжнародний досвід та роль ООН у визначенні засад сталого розвитку (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Функції Комісії ООН зі сталого розвитку.
2. Тематична програма ООН із заходів для забезпечення сталого розвитку на період до 2017 року (2003 р., сесія ГА ООН у Нью-Йорку).
3. Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: «Належне управління», «Людський розвиток і людська безпека», «Захист навколишнього середовища і сталий розвиток», «Програма сприяння сталому розвитку в Україні».

Основна література:

1. Головінець В, Горобець О., Гуцал С. та ін. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку Т. : Терно-граф, 2008. 275 с.
2. Писаревський І.М. та ін. Туризм як національний пріоритет. Колективна монографія. Х.: ХНАМГ, 2010. 284 с
3. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. К. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.

Додаткова література:

4. Гедін М.С., Васильчук В.М. Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls. – P. 91-101 (у співавторстві).
5. Закон України «Про туризм» від 15. 09. 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс] (в редакції від 11. 02. 2015 р.) Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
6. Йохна М. А. Економіка і організація інноваційної діяльності : навчальний посібник. К. : Вид-й центр "Академія", 2005. 25 с.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може заробити за різні види роботи під час одного семінарського заняття становить 10 балів.

№ п/п	Види роботи студента на семінарському занятті	Кількість балів	Критерії оцінки
1.	Відповідь на семінарі з основних питань обговорення теми	9-10	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем
		7-8	Правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна
		4-6	Відповідь з порушенням логіки, не аргументована
		2-3	Відповідь з суттєвими помилками
		1	Відповідь що не відповідає змісту питання
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини
2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, участь у обговоренні ключових питань теми)	8-9-10	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		5-6-7	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3-4	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		1-2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини

Вимоги до виконання позааудиторної самостійної роботи

Позааудиторна самостійна робота передбачає такі види :

а) написання рефератів

Одним з найпоширеніших видів індивідуальних завдань для студентів є написання реферату (від лат. *refere* – доповідати) – письмової роботи науково-дослідницького характеру, в якій досить стисло, оглядово викладається сутність певного наукового питання (за іншим визначенням, реферат – це письмовий аналіз теми).

Головним завданням цього виду самостійної роботи є формування у студентів початкових вмінь і навичок наукового дослідження.

Робота над рефератом має бути послідовною, з чітким урахуванням її головних етапів, які передбачають: обрання теми дослідження, складання плану реферату, виявлення джерельно-історіографічної бази обраної проблеми, конспектування літератури і підбір цитат, які необхідно виписувати точно (а іноді й дослівно), із зазначенням сторінок розташування в тексті, власне написання реферативного дослідження.

Як правило, обсяг рукописного реферату – 12-15 стор.; друкованого тексту – 12-15 стор. (14 кегель, через один інтервал, Times New Roman); Береги – 2 см згори і на долі, 2,5 – ліворуч, 1,5 – праворуч. Посторінкові посилання 12 кеглем (із зазначенням автора, його ініціалів, назви праці, місця і року її видання, сторінки).

б) доповідь у формі мультимедійної презентації

Мультимедійна презентація урізноманітнює навчальний процес, підвищує продуктивність навчальної роботи, дає можливість урахувати особливості конкретної аудиторії та кожного окремого слухача.

Загальні вимоги до мультимедійної презентації:

У презентації має бути не менше 10 слайдів. Перший слайд – це титульний, на якому слід представити: назву презентації, прізвище та ініціали доповідача. На наступних слайдах розміщується зміст презентації.

Під час представлення інформації в мультимедійній презентації кожен слайд має відображати одну думку. Текст має складатися з коротких слів та простих речень, слід використовувати короткі слова та речення. Рядок має містити 6-8 слів. Зводять до мінімуму кількість прийменників, прикметників, прислівників.

Заголовки слайдів мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні положення слайду. Усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі. Краще обирати горизонтальне розміщення інформації. Не варто перевантажувати слайд інформацією (одночасно запам'ятовується не більше 3-х фактів, висновків, визначень). Найбільша ефективність досягається тоді, коли ключові пункти відтворюються по одному на кожному окремому слайді. Слайди мають містити узагальнюючу інформацію з обраної студентом тематики. Можна використати різні підходи – текст, малюнки, блоки зі стрілками, таблиці тощо. Якщо на слайді розміщено зображення, то надпис розміщується під ним. Рекомендовано виділяти головне у тексті іншим кольором (бажано в єдиному стилі). Оптимальний розмір шрифту – 16. Розмір для заголовків та титулів – 22 або 24.

Список літератури формується у наступному порядку: 1. спочатку вказуються прізвища (в алфавітному порядку) та ініціали або назва збірки чи підручника. 2. вказується назва джерела (без лапок). 3. вказується місце видання. 4. через двокрапку вказується видавництво (без лапок). 5. після коми ставиться рік видання.

Наприклад : Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

в) творче завдання у формі есе.

Есе – самостійна творча робота з обраної студентами тематики. Мета есе полягає в розвитку навичок самостійного творчого мислення й письмового послідовного викладу власних думок. Есе дозволяє авторові навчитися чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні категорії аналізу, виділяти причиново-наслідкові зв'язки, аргументувати висновки; володіти науковим стилем мовлення.

Загальні вимоги до есе:

Есе має містити чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми, а також висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми. **Обсяг есе – 2-3 сторінки формату А 4 друкованого або рукописного тексту.**

Рекомендована структура есе:

Титульний аркуш

Вступ: місія студента щодо розгляду теми есе, обґрунтування вибору цієї теми.

Під час визначення мети та завдань роботи важливо правильно сформулювати питання, на які ви збираєтеся знайти відповідь у ході свого дослідження. При роботі над вступом можуть допомогти відповіді на такі питання: «Чи потрібно давати визначення термінам, що використані в темі есе?», «Чому тема, яку я розкриваю, є актуальною на сьогоднішній день?», «Які поняття будуть залучені в мої міркування?» тощо.

Основна частина: теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання.

Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій щодо питання. У цьому полягає основний зміст есе й це являє собою головні труднощі. Тому важливе значення мають підзаголовки, на основі яких здійснюється структурування аргументації; саме тут необхідно обґрунтувати (логічно, використовуючи міркування) пропоновану тезу.

Висновок: узагальнення й аргументовані висновки до теми.

Підсумовує есе або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині. Висновок може містити такий дуже важливий, що доповнює есе, елемент як рекомендація на застосування дослідження, на розвиток взаємозв'язків з іншими проблемами.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	8-9-10 балів
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність теми, сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	6-7 балів
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	3-4-5 балів
тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів
Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів

Орієнтовні питання модульної контрольної роботи з дисципліни «Сталий розвиток туризму»

1. Характеристика основних понять як об'єктів вивчення дисципліни.
2. Сутність, теорії та перспективи сталого розвитку
3. Концепції та теорії сталого розвитку.
4. Теорія самопідтримуваного зростання У. Ростоу
5. Інвестиції як каталізатор розвитку.
6. Інвестиції як каталізатор розвитку: теорія Р.Харрода - Е.Домара і Дж. Кейнса.
7. Розвиток теорії збалансованого (сталого) розвитку з економічним регулятором еколого-виробничої збалансованості
8. Удосконалення ринкового регулювання процесів суспільно-природної взаємодії (Д. Макінтош, Р. Солоу, Р. Коуз, А.Ендрес та інші).
9. Міжнародний досвід та роль ООН у визначенні засад сталого розвитку
10. Функції Комісії ООН зі сталого розвитку.

11. Рішення ООН за підсумками роботи комісії зі сталого розвитку: Передумови та перспективи сталого розвитку (1996 р.)
12. ООН: розробка індикаторів сталого розвитку для співставлення державами рівня розвитку і поетапного вирішення існуючих проблем.
13. Тематична програма ООН із заходів для забезпечення сталого Розвитку
14. Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: «Належне управління».
15. Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: «Людський розвиток і людська безпека»
16. Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: «Захист навколишнього середовища і сталий розвиток»
17. Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: 18.
18. Теорія туризму у світлі концепції сталого розвитку
19. Компаративний аналіз поглядів на еволюційний розвиток туризму.
20. Формування та розвиток термінологічного інструментарію у туристичному бізнесі.
21. Парадигма сталого розвитку туризму: сутність, принципи, критерії
22. Туристська дестинація як управлінська категорія сталого розвитку туризму в умовах глобалізації.
23. Хартія сталого туризму (1995р.)
24. Показники сталого розвитку туризму.
25. Принципи та різновиди сталого туризму.
26. Види сталого туризму: екотуризм; сільський туризм, зелений туризм, агротуризм, м'який туризм.
27. Принципи сталого туризму: еколого-збалансоване використання природних ресурсів, збереження та відновлення біорізноманіття
28. Принципи сталого туризму: залучення інвестицій з метою ліквідації заданої шкоди довкіллю, підтримка економіки регіону без незворотнього впливу на екосистеми.
29. Принципи сталого туризму: залучення місцевого населення у процес екологічної орієнтації населення.
30. Принципи сталого туризму: застосування концепції екологічного менеджменту та маркетингу.
31. Системний підхід до дослідження туризму
32. Система туризму - об'єкт наукового пізнання.
33. Туризм як соціо-еколого-економічна система.
34. Модель туристичної інфраструктури.
35. Система індикаторів розвитку туризму.
36. Ринкові механізми функціонування суб'єктів туристичного бізнесу в умовах глобалізації
37. Закономірності формування туристського попиту.
38. Сутність та головні компоненти туристичної пропозиції.
39. Вектори факторного впливу на розвиток підприємств туристичної індустрії.
40. Методологічні основи управління суб'єктами туристичного бізнесу

41. Система механізмів управління суб'єктами господарської діяльності у сфері туризму.
42. Інституціональний механізм управління суб'єктами туристичного бізнесу.
43. Економічний механізм розвитку підприємництва у сфері туризму.
44. Управління якістю послуг - головний інструмент переходу до сталого розвитку туризму.
45. Стратегії управління суб'єктами туристичного бізнесу за форматами сталого розвитку
46. Методичний інструментарій формування стратегій розвитку суб'єктів туристичного бізнесу.
47. Стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку в туризмі.
48. Формування трансформаційного потенціалу розвитку суб'єктів туристичного бізнесу в туристських дестинаціях.
49. Показники, що використовуються в стратегії збалансованого розвитку туризму. Обсяг туризму: кількість відпочиваючих, кількість днів, ночей та грошей, витрачених в регіоні.
50. Показники, що використовуються в стратегії збалансованого розвитку туризму. Обсяг туризму: кількість туристів, які відвідали визначні історико-культурні пам'ятки

Орієнтовні питання до заліку з дисципліни «Сталий розвиток туризму»

1. Характеристика основних понять як об'єктів вивчення дисципліни.
2. Сутність, теорії та перспективи сталого розвитку
3. Концепції та теорії сталого розвитку.
4. Теорія самопідтримуваного зростання У. Ростоу.
5. Інвестиції як каталізатор розвитку.
6. Інвестиції як каталізатор розвитку: теорія Р.Харрода - Е.Домара і Дж. Кейнса.
7. Розвиток теорії збалансованого (сталого) розвитку з економічним регулятором еколого-виробничої збалансованості.
8. Удосконалення ринкового регулювання процесів суспільно-природної взаємодії (Д. Макінтош, Р. Солоу, Р. Коуз, А.Ендрес та інші).
9. Міжнародний досвід та роль ООН у визначенні засад сталого розвитку
10. Функції Комісії ООН зі сталого розвитку.
11. Рішення ООН за підсумками роботи комісії зі сталого розвитку: Передумови та перспективи сталого розвитку (1996 р.)
12. ООН: розробка індикаторів сталого розвитку для співставлення державами рівня розвитку і поетапного вирішення існуючих проблем.
13. Тематична програма ООН із заходів для забезпечення сталого Розвитку
14. Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: «Належне управління».

15. Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: «Людський розвиток і людська безпека»
16. Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: «Захист навколишнього середовища і сталий розвиток»
17. Програма розвитку ООН (ПРООН) в рамках спеціальних програм: 18.
18. Теорія туризму у світлі концепції сталого розвитку
19. Компаративний аналіз поглядів на еволюційний розвиток туризму.
20. Формування та розвиток термінологічного інструментарію у туристичному бізнесі.
21. Парадигма сталого розвитку туризму: сутність, принципи, критерії
22. Туристська дестинація як управлінська категорія сталого розвитку туризму в умовах глобалізації.
23. Хартія сталого туризму (1995р.)
24. Показники сталого розвитку туризму.
25. Принципи та різновиди сталого туризму.
26. Види сталого туризму: екотуризм; сільський туризм, зелений туризм, агротуризм, м'який туризм.
27. Принципи сталого туризму: еколого-збалансоване використання природних ресурсів, збереження та відновлення біорізноманіття
28. Принципи сталого туризму: залучення інвестицій з метою ліквідації заданої шкоди довкіллю, підтримка економіки регіону без незворотнього впливу на екосистеми.
29. Принципи сталого туризму: залучення місцевого населення у процес екологічної орієнтації населення.
30. Принципи сталого туризму: застосування концепції екологічного менеджменту та маркетингу.
31. Система індикаторів розвитку туризму.
32. Методологічні основи управління суб'єктами туристичного бізнесу
33. Система механізмів управління суб'єктами господарської діяльності у сфері туризму.
34. Управління якістю послуг - головний інструмент переходу до сталого розвитку туризму.
35. Стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку в туризмі.

Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Алієва-Барановська, В. М., Дахно, І.І. (2021). *Міжнародний туризм: навч. посібник-довідник*. Київ: ЦУЛ.
2. Божидарник, Т.В. (2021). *Міжнародний туризм: навч. посібник*. Київ: ЦУЛ.
3. Головінець, В, Горобець, О., Гуцал, С. (2008). *Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку*. Тернопіль : Терно-граф.

4. Гончар, Л. О. (2020). *Контролінг у готельно-ресторанному і туристичному бізнесі : практикум*. Київ: Ліра-К.
5. Коваль, П.Ф., Алешугіна, О., Андрєєва, Г.П. (2010). *В'їзний туризм : навч. посіб.* Ніжин : Лук'яненко В. В.
6. Любіцева, О. О., Панкова, В.І., Стафійчук, В.І. (2013). *Туристичні ресурси України : навч. посібник*. Київ : Альтерпрес.
7. Мальська, М. П., Худо, В. В., Занько, Ю. С. (2011). *Організація туристичного обслуговування : підручник*. Київ: Знання.
8. Смирнов, І. Г., Любіцева, О.О. (2020). *Маркетинг сталого туризму : навч. посіб.* Київ : Ліра-К, 2020.

Додаткова література:

3. Бейдик, О.О. (2001). *Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування*. Київ: ВПЦ "Київський університет".
4. Бруч, В., Галиш, Н. (2020). Сталий розвиток туристичної індустрії: екологічний та статистичний вимір. *Економічний аналіз*, 4, 23–30.
5. Гапоненко, Г., Євтушенко, О., Шамара, І. (2021). Пріоритетні напрями забезпечення сталого розвитку туризму України в умовах пандемії. *Бізнес Інформ*, 5, 227–235.
6. Гедін, М.С., Васильчук, В.М. (2020). Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України. *Trends in the development of international tourism in the current context of globalization*. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoria Tsypko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole. ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls, 91-101.
7. Гедін М.С. (2022). Сталий розвиток туризму в Україні в умовах воєнного стану. *Війна та туризм: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (Київ, 11 листопада 2022 р.). Київ: ТОВ «Геопринт», 120-123.
8. Гуць, В. С., Коваль, В.А., Русавська, В.А. (2021). *Технологічне устаткування готелів, готельних комплексів*. Київ : Ліра-К, 2021.
9. Maksim Gedin (2022). *Theoretical and methodological fundamentals of analysis and assessment of tourist potential of Ukraine*. Modern tourism: global challenges and civilizing values. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts University of Technology, Katowice. Monograph 52. Publishing House of University of Technology, 242-260.
10. Любіцева, О.О., Кочеткова, В. (2020). *Географія населення і розселення : практикум*. Київ : ВПЦ "Київ. ун-т".
11. Носирєв, О., Деділова, Т., Токар, І. (2022). Розвиток туризму та індустрії гостинності в стратегії постконфліктного відновлення економіки України. *Соціально-економічні проблеми і держава*, 1 (26), 55–68.
12. Роїк, О. (2022). Напрямки сталого розвитку туризму України в умовах післявоєнного відновлення. *Економічний простір*, 184, 58-61.

13. Ткаченко, Т.І. (2009). *Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу. Монографія*. Київ : Київ, нац.торг.-екон. ун-т.
14. Чепурда, Г.М. (заг. ред.) (2021). *Стратегії сталого розвитку в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі: можливості і проблеми запровадження в Україні : кол. Монографія*. Черкаси : ЧДТУ.
15. Шморгун, Л.Г. (2014). Стан і перспективи організацій туристичної сфери України в умовах економічної нестабільності. *Економіка і менеджмент культури*, 1, 48-52.

11. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про туризм» від 15. 09. 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс] (в редакції від 11. 02. 2015 р.) <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
2. UNWTO. World Tourism Barometer. Committed to Tourism, Travel and the Millennium Development Goals. URL: <http://www.world-tourism.org>
3. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>.
4. Наукова періодика України. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
5. Туристична бібліотека. Все про туризм. URL: <https://tourlib.net/ua.htm>
6. Доктрина сталого розвитку. – [Електронний ресурс]. <http://semenets.soborna.org.ua>
7. Критерії Глобальної ради зі сталого розвитку туризму. - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.gstcouncil.org/gstc-criteria/gstc-destination-criteria/>

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійне обладнання; програми Microsoft Word, Microsoft Power Point,
додатки платформи для дистанційного навчання Microsoft Office 365.